

25 La torre del Botxí (segles XVII-XX).
Construcció del s. XVII adossada a la muralla que servia per hostatjar el botxí dels ducs de Cardona quan aquest venia a la vila per exercir la seva feina. Funció que va mantenir fins al 1812, quan s'aprovà la Constitució de Cadis i s'aboliren els drets senyoriais.

26 L'arc de n'Aguilar (segles XIV-XX).
Passatge sota cobert del carrer Major en el seu començament des del mercat. Documentat des del 1390, rebia aquest nom per la família propietària de la casa, Pere d'Aguilar i el seu fill Guillem, ambdós mercaders d'ofici. En el seu testament de 1377, Pere establí un llegat per finançar la construcció del portal major de l'església, situat just davant casa seva.

27 Cal Fontdeví (segles XIV-XX).
Passatge sota cobert del carrer Major en la seva confluència amb el carrer Pujole i del Convent, sobre el qual se situa l'habitatge que, des del s. XVI, fou residència de les famílies Olzina, Font, Thomasa i, en darrer terme, els Eixalà-Maerschalk, juristes, ciutadans honorats de Barcelona i governadors generals del ducat de Cardona a finals del s. XVIII. La seva tipologia neogòtica respon a les reformes fetes per la família Serra, àlies Fontdeví, els anys 1950.

28 Casa Combelles (segles XIV-XX).
Casal de la família homònima, nissaga de cuireters i blanquers oriünds de França que va assolir, al llarg del s. XVIII, la condició de negociants i rendistes benestants. La seva aparença actual respon a les reformes fetes vers el 1793-94 amb la unió de

les cases de mossèn Gabriel Abat i del notari Celdoni Thomasa (un dels quatre síndics que prestaren obediència a l'arxiduc Carles d'Àustria el 1705). Fill destacat d'aquesta casa fou Ramon Combelles Merli (Cardona, 1809 -† 1852), hisendat, metge d'ofici i home de tarannà liberal que va encapçal·lar en dues ocasions l'alcaldia de Cardona (1833-1834 i 1843-1844) enfront dels alçaments carlistes.

29 Casa Malet (segles XIV-XX).
Casal d'època gòtica, residència de les famílies de mercaders Capdebocs i Vinyoles. El 1555, la casa va ser dividida i venuda en dues parts. Una d'aquestes va ser comprada l'any 1634 per Gabriel Malet, tresorer i administrador general del ducat de Cardona i vegueria de la Segarra. L'any 1705, la casa estava a mans del seu nét Jeroni Malet, notari d'ofici i un dels quatre síndics de la vila que prestaren obediència a l'arxiduc Carles d'Àustria.

30 Casal del cavaller Gibert (segles XIV-XX).
Casal dels Gibert, senyors i barons del Pujol de Planès (Montmajor, Berguedà), castlans de la Molsosa (Solsonès) i veguers de la Segarra pel duc de Cardona, entre altres títols. Fills d'una nissaga de mercaders locals, es van enriquir entre el 1350 i el 1400 mercès als seus negocis i a la seva participació en l'administració del comtat de Cardona. Aquesta va ser la seva llar fins al 1770, quan va ser dividida i venuda pels seus hereus. Posteriorment va encabir les presons ducals a la vila fins al 1827; i el 1857 va adaptar-se com a saló de ball, la Sala Nova, moment en què es va procedir a l'enderroc del pati gòtic amb claustre que guarnia el casal. Entre 1931 i 1932, una part del vell casal era comprat per la Caixa de Pensions que la va rehabilitar com a delegació local i seu de la biblioteca popular, segons projecte de l'arquitecte Agustí Domingo Verdaguier que li conferí l'actual fesomia neogòtica.

31 La Fàbrica Gran (segles XV-XX).
Casal que a la darrera del s. XV fou la residència urbana de l'abat de l'església canònica de Sant Vicenç del castell, Joan Conill. L'any 1703 va pertànyer a Gabriel Salvat, escrivà de les Salines. I va ser aleshores, en el decurs de la Guerra de Successió, que la casa va tenir un protagonisme notable com a residència a la vila de Manuel Desvalls, el governador del castell. L'any 1793, la casa era comprada per Manuel Flotats, un destacat negociant local qui, juntament amb Salvador Pallerola, de la Seu d'Urgell, encabí aquí la seva nova fàbrica d'indianes sota el nom social de Manuel Flotats y Cia, i amb el sobrenom popular de la Fàbrica Gran. Va ser l'escenari de les innovacions introduïdes per Flotats i Pallerola en els primitius processos de mecanització de les filatures com a preludi de la industrialització de Catalunya Central. En una darrera fase, abans de convertir-se en habitatge particular, va servir com a fàbrica de pastes.

32 El portal major de Sant Miquel de Capdevila (segles XIV-XX).
Restes de l'antic portal major de Capdevila, també anomenat de Sant Miquel, per l'oratori amb la imatge d'aquest sant que es venerava sobre la portalada. Amb una única torre lateral, custodiava l'accés dels camins que menaven fins a Cervera i la Segarra en direcció a Lleida. Aquí fou per on van entrar, el dia 17 de novembre de 1711, les tropes francoespanyoles del duc de Vendôme que, un cop guanyada la vila, van establir el setge sobre la fortalesa. El portal va ser enderrocat juntament amb l'oratori l'estiu de 1936, en l'esclat de la Guerra Civil.

33 La plaça i font del Vall
L'any 1447 el comte Joan Ramon Folc II de Cardona va cedir les aigües de la font de Martins (situada a l'extrem occidental de la vila, a poc més d'un quilòmetre) als habitants de la vila perquè fossin conduïdes fins al nucli urbà. Això va possibilitar la canalització i la conducció de les aigües fins a l'interior

del nucli urbà, amb la conseqüent millora de la higiene pública i estalviant als vilatans anar a cercar l'aigua al mateix broll. A la dècada del 1460 arribaven les aigües de Martins fins a la vila, on brollaven mitjançant tres fonts públiques amb els seus corresponents dipòsits, localitzades la primera a la vall de Capdevila (d'aquí el nom de la Font del Vall), la segona a la Fira i la tercera vora el portal major de Barcelona.

punts d'interès

1. La porxada d'en Soler, plaça Sta. Eulàlia, 11-13
2. La volta del forn Jussà, plaça Santa Eulàlia, 11-13
3. La carnisseria del Crestó, plaça Santa Eulàlia, 11-13
4. La capella de Santa Eulàlia màrtir, plaça Santa Eulàlia, 2
5. Casa Jordana, carrer de la Fira, 16-18
6. Hospici de Santa Maria de Serrateix, carrer de la Fira, 6
7. Casa Font, carrer de l'Església, 3-5
8. Escultura equestre del comte Borrell II, plaça de la Fira, s/n
9. El Casino Unió Cardonense, plaça de la Fira, 21
10. L'Ajuntament, plaça de la Fira, 1
11. El Portalet, plaça de la Fira, 2
12. Casa Thomasa, plaça de la Fira, 6
13. Casa del baró d'Abella, plaça de la Fira, 7
14. Les porxades de la Cúria, plaça de la Fira, 9-11
15. La font commemorativa als defensors de 1714, plaça de la Fira, s/n
16. La volta de la Rectoria, carrer de les Flors, 2
17. El conjunt parroquial de Sant Miquel, plaça del Mercat, s/n
18. Casa Sala, plaça del Mercat, 1

19. Casa Rovira, plaça del Mercat, 3-5 (interior privat)
  20. Casa Mercer-Castellolí, plaça del Mercat, 13-14
  21. Casa Franch del Mercat, plaça del Mercat, 11-12
  22. Casa Martines, carrer Escasany, 24-26
  23. Casal de Graells, carrer Graells, 37-39-41
  24. Portal major de Santa Maria de Graells, carrer Graells, 64
  25. La torre del Botxí, camí de Comabella, s/n
  26. L'arc de n'Aguilar, carrer Major, 2
  27. Cal Fontdeví, carrer Major, 9-11
  28. Casa Combelles, carrer Major, 17 (interior privat)
  29. Casa Malet, carrer Major, 25-27
  30. Casal del cavaller Gibert, carrer Major, 35-37
  31. La Fàbrica Gran, carrer Sant Miquel, 44
  32. El portal major de Sant Miquel de Capdevila, carrer Sant Miquel, 66
  33. La plaça i font del Vall
- i** Centre Cardona Medieval, Plaça de la Fira
i Oficina de Turisme, Avda. Rastrillo, s/n

Clau de volta de l'església de Sant Miquel amb l'arcàngel i l'escut de Cardona

nucli antic

la sal de la història

